

D ů v o d y:

Rozsudkem okresního soudu v Ch. ze dne 30. července 1936 byl obžalovaný A. uznán vinným přestupkem podle §§ 9 a 17 tisk. zák., § 5 tr. z. a § 23 tisk. zák. a odsouzen podle § 9 tisk. zák. za použití § 260 b) tr. z. se zřetelem na § 267 tr. z. k peněžité pokutě 100 Kč, v případě nedobytnosti do vězení na 48 hodin, zostřené a doplněné postem, a podle § 389 tr. ř. k náhradě útrat trestního řízení nepodmíněně. Podle rozsudkových důvodů bere nalézací soud za prokázáno, že obžalovaný v únoru 1935 v D. zhotovil na psacím stroji leták s nadpisem »Arbeitslosen«, neuvedl na něm údaje zmíněné v § 9 tisk. zák., nepředložil jej tiskové přehlídce a předal jej pak B., aby jej ve vývěsní skřínce vyvěšil. Skutkovou podstatu přestupků podle §§ 9 a 17 tisk. zák. shledává tu proto, že leták, který nespadá pod výjimky § 9 tisk. zák., byl zhotoven na psacím stroji, tudíž způsobem mechanickým, a že nebylo dbáno příkazů v cit. zákonných předpisech uložených. Okolnost, že přímý pachatel vyvěšení letáku B. nebyl pro přestupek § 23 tisk. zák. stíhán v důsledku rozhodnutí presidenta republiky ze dne 14. prosince 1935, neshledává rozsudek pro obžalovaného A. omluvou, ježto trestná činnost tohoto obžalovaného pod zmíněnou abolicí nespadá. Použití § 260 b) tr. z. odůvodňuje při výměře trestu zřetelem na nevinnou rodinu odsouzeného. Rozsudek nabyl právní moci, trest dosud nebyl vykonán.

Tento rozsudek je právně vadný. Přehlídí, že pro podstatu tiskopisu ve smyslu platného práva (§ 4 tisk. zák. čís. 6/1863 ř. z.), není rozhodné, zda spis, pokud nebyl vytištěn lisem tiskařským, je z h o t o v e n způsobem mechanickým, nýbrž zda, jakožto plod literatury a umění, byl takto r o z m n o ž e n (jakýmikoli prostředky mechanickými nebo chemickými). Poněvadž ve spisech založený leták n e n í p r ů k l e p e m (srovn. rozh. č. 2139, 3809, 3849 Sb. n. s.), z obsahu spisů pak vůbec nevzchází podezření, že bylo zhotoveno více exemplářů letáků, než onen jediný, a ze stylisace rozsudkových důvodů je též zřejmo, že nalézací soud si této skutečnosti byl též vědom, při čemž pouze zdůrazňuje, že leták byl »mit einer Schreibmaschine, mithin auf einem mechanischen Wege hergestellt«, nešlo v souzeném případě vůbec o tiskopis ve smyslu zákona, takže pro zhotovitele a rozšiřovatele onoho sdělení vůbec nevzešly povinnosti, uložené druhou částkou tiskového zákona čís. 6/1863 ř. z. k zachování pořádku ve věcech tiskových.

Pro úplnost se podotýká, že vzhledem na trestní sazbu § 9 tisk. zák. (§ 5 zák. čís. 31/1929 Sb. z. a n.) vykročil soud při výměře trestu z mezí svého práva zaměňovacího, když za použití § 260 b) tr. z., který je použitelný jen při ukládání trestu vězení, snížil trest peněžité pokuty pod nejnižší hranici sazby a v případě její nedobytnosti zaměnil ji v trest vězení, zostřený a doplněný postem.

Čís. 5925.

Udeľuje-li obecny notár v úrade tomu, kto sa tým cieľom naň obrátil, informácie z obecnej pozemkovej mapy, nevystupuje ako súkromník, ale ako verejný úradník v smysle § 461 tr. zák.

Ide o prečin zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. zák. — a nie o púhy prestupok podľa § 20 zákona č. 241/1922 Sb. z. a n. — pri-nútil-li verejný úradník ženu, dostavivšiu sa k nemu do úradu v úradnej veci, aby trpela jeho smilné činy voči nej.

(Rozh. zo dňa 12. júna 1937, Zm III 22/37.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti A. pre prečin zneužitia úradnej moci vyhovel zmätočnej sťažnosti verejného žalobcu, zrušil rozsudok vrchného súdu z dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 c) tr. p. a uznal obžalovaného vinným dvojnásobným prečinom zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z.

Z d ô v o d o v:

Rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený odsudzujúci rozsudok súdu prvej stolice a obžalovaný A. podľa § 326, č. 1 a 3 tr. p. sprostý obžaloby, je napadnutý verejným žalobcom.

Podľa zisteného skutkového stavu obžalovaný 1. dňa 26. júla 1933 vo V., keď ako notársky adjunkt v kancelárii notárskeho úradu vystavoval svedectvo o majetku pre B., o ktoré ho M., dcéra menovaného, prišla žiadať, behom tejto úradnej činnosti chytil M. jednou rukou za prsia, druhou za pohlavné ústroje, stiahol ju sediac na svoje kolená a keď sa bránila a sa mu vytrhla, skočil za ňu, objal ju tvrdiac jej, že je divoká kočka s magnetickými očami, že ju má rád, a keď sa mu M. opäť vytrhla a odišla k dverám, opäť ju chytil do náručia a chcel ju bozkať, pri čom ju prehováral, aby si s ním dala schôdzku, že môžu manžela ošialiť a požičal jej 5 Kč na kolok s tým, že si to u nej odrobí, a svedectvo vydal M. teprv, keď bola už u dverí vedúcich z kancelárie a odišla; 2. v máji roku 1933 vo V., keď k nemu ako notárskemu adjunktovi prišla do jeho úradnej miestnosti N. informovať sa z obecnej mapy o pozemkoch, ktoré patrily jej starému otcovi O., ale ktorých užíval P., a žiadala ho, aby zistil ony pozemky, N., pozerajúcu spoločne s ním pozemkovú mapu, chytil okolo pásu, tisknul ju, chytil za prsia, siahol jej pod sukne a tiahla ju k sebe na lono, čomu sa N. bránila a sa mu vytrhla.

V týchto dvoch zistených skutkoch nespoznal odvolací súd prečinov zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z., ale len dvojnásobný prestupok podľa § 20, odst. 1 zákona č. 241/1922 Sb. z. a n., dotyčne ktorého však už je stíhanie premlčané. Zrušil preto odvolací súd odsudzujúci rozsudok súdu prvej stolice a obžalovaného sprostil obžaloby v smysle hore už uvedených predpisov, správne však len v smysle § 326, č. 3 tr. por.

Proti rozsudku odvolacieho súdu uplatňuje verejný žalobca dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 1 a) tr. p., správne podľa § 385, č. 1 c) tr. p., a domáha sa odsúdenia obžalovaného pre dvojnásobný prečin zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z. Zmätočná sťažnosť je oprávnená.

V prípade N. nemožno súhlasiť s názorom odvolacieho súdu, že nešlo o úradný výkon obžalovaného, ale len o púhu súkromnú informáciu a že tedy vôbec nemohlo ísť o zneužitie úradnej moci v smysle § 475 tr. z. Obžalovaný mal pozemkovú obecnú mapu v držbe vo funkcii obvodného notára a tedy v onej funkcii tiež dával z nej informácie. Nekonal tedy pri informácii, poskytovanej N., ako súkromník, ale ako úradník v smysle § 461 tr. z. a poškodená sa na neho len ako na úradníka obrátila.

Čo do prípadu poškodenej M. nebola ani vyslovená pochybnosť o tom, že obžalovaný pri ňom konal ako úradník v smysle § 461 tr. z. Treba sa preto v oboch prípadoch zaoberať otázkou, či obžalovaný v nich zneužil svoju úradnú moc, ktorýžto znak nevidí odvolací súd v konaní obžalovaného.

Obžalovaný ako verejný úradník pri úradnom konaní bol povinný starať sa nielen, aby o úradných veciach, ktoré mal riadne vybaviť, bol presne stránkami informovaný, ale aj aby v jeho úradnej miestnosti bol zachovávaný poriadok a slušnosť, odpovedajúce úradu. V tom smere mal aj istú moc nad stranami, od ktorých mohol žiadať informácie a ktoré pri porušení poriadku alebo slušnosti mohol napomenúť alebo aj vykázať zo siene. Boly tedy poškodené už z toho dôvodu závislé od úradnej moci obžalovaného a odkázané na jeho povinnú úradnú svedomitosť. Boly však od jeho úradnej moci závislé aj z toho dôvodu, že sa mohly domnievať, že v prípade nestrpenia smilného jeho chovania bude ohrozený priaznivý výsledok ich intervencie u úradu. Keď za týchto okolností choval sa obžalovaný proti poškodeným spôsobom, hore opísaným, zneužil danej mu úradnej moci — bárs bez výslovného zdôraznenia toho — k tomu, aby ich prinútil k povolnosti strpeť jeho smilné činy. Mýlil sa tedy odvolací súd, keď vyslovil, že v súdených oboch prípadoch nejde o zneužitie úradnej moci, ale iba o využitie príležitosti danej tým, že poškodené prišli do úradnej miestnosti obžalovaného, a keď tiež z tohoto dôvodu vyslovil, že nie je v činoch obžalovaného daná skutková podstata dvojnásobného prečinu zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z.

Poškodené sa bránily smilným činom obžalovaného a netrpely ich dobrovoľne. Je tedy daný tiež ďalší znak prečinu podľa § 475 tr. z., že totiž zneužitie úradnej moci smerovalo podľa vôle obžalovaného k tomu, aby poškodené prinútil strpeť na sebe jeho smilnosti. Zvlášť je tento znak zrejмый v prípade M., proti ktorej obžalovaný čin viackrát opakoval s využitím svojej fyzickej sily. Znak tento je daný tým viac, že v oboch prípadoch dokonca skutočne došlo k strpeniu konania obžalovaného.

Že prinútenie to bolo protiprávne, niet najmenej pochybnosti, keďže sa sa priečilo nielen úradným povinnostiam obžalovaného, ale mravnosti vôbec.

Obžalovaný ako skúsený úradník musel si byť dobre vedomý celého svojho konania, menovite aj jeho protiprávnosti, a tedy ani po subjektívnej stránke niet pochybností.

Dôsledkom toho je v každom z činov obžalovaného daná celá skutková podstata prečinu zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z., ktorého stíhanie nie je premlčané, a nie len prestupkov podľa § 20 zákona

č. 241/1920 Sb. z. a n. Keď prez to odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej stolice, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným dvojnásobným prečinom zneužitia úradnej moci podľa § 475 tr. z., a obžalovaného sprostil obžaloby, zavinił vytýkaný zmätok.

Čís. 5926.

Zákonem čís. 8/1924 Sb. z. a n. byly předpisy 4. a 5. odstavce § 423 tr. ř. modifikovány tak, že neplatí, jsou-li splněny podmínky § 1 zákona čís. 8/1924 Sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 12. června 1937, Zm IV 269/37.)

Nejvyšší soud, přezkoumajv trestní věc proti A. a spol., obžalovaným pro přečin podle § 227, odst. 2 tr. z. a j., zmateční stížnost obžalovaného B. zčásti odmítl, zčásti zamítl.

Z d ů v o d ů:

Jako formální zmátek podle 4. bodu § 384 tr. ř. vytýká obžalovaný, že vrchní soud při odvolacím hlavním líčení, konaném v jeho nepřítomnosti, změnil zprošřující rozsudek soudu první stolice v jeho neprospěch a že tak porušil předpisy 4. a 5. odstavce § 425, správně § 423 tr. ř. a § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n.

Stěžovatel takto vlastně uplatňuje formální důvod zmatečnosti podle 6. bodu § 384 tr. ř.; zmateční stížnost je však v tomto bodě bezpodstatná. Námitka zmateční stížnosti, že ustanoveními § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. byly předpisy 4. a 5. odstavce § 423 tr. ř. změněny jen potud, že vrchní soud může vynést rozsudek v nepřítomnosti obžalovaného jen v případech, kde obžalovaný byl v první stolici odsouzen, nemá opory v zákoně. Naopak z poukazu 1. odst. § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n. na § 423 tr. ř. a z předpisu 2. odst. § 6 cit. zákona, který výslovně uvádí, že ustanovení odst. 4 a 5 § 423 tr. ř. platí jen, pokud nejsou splněny podmínky § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., plyne, že tímto zákonem byly předpisy 4. a 5. odst. § 423 tr. ř. modifikovány tak, že neplatí, jsou-li splněny podmínky § 1 zák. č. 8/1924 Sb. z. a n., a platnost jich je omezena jen na případy, kdy podmínky stanovené v odst. 3 § 1 cit. zák. splněny nebyly. Že by v souzeném případě tyto podmínky splněny nebyly, zmateční stížnost ani sama netvrdí. — — —

Čís. 5927.

Výslovné výhrady stíhání podle § 17, odst. 3 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. je potřebí jen k d o d a t e č n é m u z a h á j e n í trestního řízení proti ostatním účastníkům trestného činu; byla-li však soukromá žaloba podána proti nim již před smírem nebo před koncem průvodního řízení, nevyžaduje se takové výhrady.

»Podáním soukromé žaloby« podle § 17, odst. 3 cit. zák. je i podání žádosti za trestní stíhání.

(Rozh. ze dne 14. června 1937, Zm I 1214/36.)